

Plan wynikowy nauczania języka polskiego w klasie III OSSP

Kolorem szarym zaznaczono materiał, którego realizacja wiąże się z całościowym omawianiem lektur, zaś kolorem zielonym – materiał, który zostanie zrealizowany w całości lub w szerszym zakresie (dodatkowe zajęcia), jeśli praca nad pozostałymi tematami z danego działu podręcznika przebiegać będzie sprawniej, niż przewidziano.

Materiał, liczba godzin	Wymagania szczegółowe w odniesieniu do podstawy programowej Uczeń:	Wymagania szczegółowe zoperacjonalizowane Uczeń:
U ŹRÓDEŁ – KONFLIKT I POROZUMIENIE		
1 Józef Tischner, <i>O dialogu</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje definicję pojęcia <i>dialog</i> na podstawie tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sytuację komunikacyjną – dialog
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje dialog 	
2-3 Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Pytania i odpowiedzi</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (wywiad) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: <i>akt komunikacji, nadawca, odbiorca, kod językowy, komunikat, kontakt, kontekst</i> • Zna pojęcia: <i>monolog, dialog, wywiad</i> • Wyróżnia w tekście zwroty grzecznościowe

		<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia sformułowania nawiązujące i/lub podtrzymujące kontakt z rozmówcą • Zna pojęcia: <i>wypowiedzenia oznajmujące, pytające, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe</i>
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (różnego typu zdań i równoważników) • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozpoznaje nawiązanie do wątku biblijnego • Omawia kompozycję utworu • Interpretuje głosowo utwór • Interpretuje sytuację przedstawioną w utworze • Wyjaśnia przyczyny braku porozumienia między bohaterami utworu • Rozwiązuje zadania związane z analizą i interpretacją utworu <i>Mały Książę</i> Antoine'a de Saint-Exupery'ego 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia związki frazeologiczne • Redaguje dialog między dyrektorem szkoły a uczennicami • Redaguje (w roli dziennikarza) wywiad z aktorką • Przekształca wywiad na relację • Stosuje mowę zależną i niezależną w swoich wypowiedziach 	

	<p>konwencje językowe zależne od środowiska, ma świadomość konsekwencji stosowania formuł niestosownych i obraźliwych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Zamienia mowę niezależną na zależną 	
Brak porozumienia		
1 Ewa Nowak, <i>Rozmowa koleżanek</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedziach ewentualne przejawy agresji i manipulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia werbalne i pozawerbalne komunikaty budujące lub utrudniające porozumienie • Określa sposób prowadzenia rozmowy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sposób porozumiewania się
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zmienia mowę niezależną na zależną 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustala funkcję mowy zależnej i niezależnej
1 Zygmunt Kubiak, <i>Sąd Parysa*</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna treść mitu • Wymienia przyczyny konfliktu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje czynniki sprzyjające powstawaniu konfliktu • Formułuje wniosek z analizy
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje streszczenie mitu 	

	gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji, list	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie, opis sytuacji lub list
2	I. Odbiór wypowiedzi	
Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Sąd Parysa</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>plan zdarzeń, ramowy plan zdarzeń, szczegółowy plan zdarzeń</i> • Rozumie pojęcia: <i>funkcja komunikatywna języka: przedstawieniowa, ekspresywna, impresywna, poetycka, fatyczna</i> • Cytuje fragmenty określające stan emocjonalny bohatera • Cytuje wypowiedzi bohaterów o określonych funkcjach językowych • Rozpoznaje intencje wypowiedzi • Rozpoznaje w tekście czasowniki, imiesłowy, bezokoliczniki i określa ich formę gramatyczną • Określa funkcje językowe wypowiedzi
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje nawiązania do wątków mitologicznych • Przedstawia wydarzenia w formie ramowego i szczegółowego planu zdarzeń • Określa funkcję czasu teraźniejszego w relacji zdarzeń • Rozwiązuje zadania związane z analizą i interpretacją mitów greckich
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady cytowania

	<p>pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie; przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie; zmienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształca wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdania złożone bez imiesłowu • Redaguje ramowy i szczegółowy plan zdarzeń • Formułuje wypowiedzi w określonych funkcjach językowych
1 <i>Upadek pierwszych ludzi *</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy manipulacji • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje prowokację w wypowiedziach bohaterów • Zna pojęcie <i>manipulacja</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje we współczesnych tekstach kultury nawiązania do wskazanego fragmentu Księgi Rodzaju • Określa uniwersalny sens fragmentu Biblii
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje zachowanie bohatera biblijnego 	

1	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje sytuację konfliktu w utworze dramatycznym • Rozpoznaje prowokację • Zna pojęcia: <i>dramat, akcja, tekst główny, didaskalia, akt, scena, dialog, monolog</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne 	<ul style="list-style-type: none"> • Docieka przyczyn konfliktu • Rozpoznaje źródło konfliktu w sposobie mówienia bohaterów • Charakteryzuje postaci dramatu • Analizuje sytuację konfliktu i projektuje sposoby jego rozwiązania
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postaci dramatu 	
Lektury		
4	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje na temat genezy utworu • Gromadzi materiały do charakterystyki porównawczej bohaterów • Porządkuje informacje na temat charakterystyki postaci • Cytuje fragmenty tekstu • Udziela odpowiedzi na pytania do tekstu

		<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia elementy fantastyczne i realistyczne świata przedstawionego
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. piękno–brzydota, dobro–zło, prawda–fałsz • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, samotność, cierpienie, lęk, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Wnioskuje na podstawie informacji z tekstu • Określa związki przyczynowo-skutkowe między wydarzeniami • Porządkuje i selekcjonuje wydarzenia pod kątem tematu • Omawia elementy świata przedstawionego utworu • Rozpoznaje wątki historyczne, legendarne, romantyczne • Rozpoznaje komizm i tragizm postaci, sytuacji, języka • Czyta z podziałem na role • Interpretuje głosowo fragmenty utworu, np. monolog Goplany 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje plan odtwórczy wydarzeń • Redaguje charakterystykę porównawczą • Redaguje reportaż na temat wydarzeń 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<p>ukazanych w dramacie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przygotowuje inscenizację fragmentu dramatu
	Przećwicz przed egzaminem	
1 Michel Piquemal, <i>Pieć i niebo</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne i informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Korzysta ze słowników: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje manipulację w zachowaniu bohatera • Rozpoznaje prowokację w sposobie wypowiedzi • Korzysta ze słowników: języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego • Sporządza wykres zdania złożonego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa rodzaj literacki tekstu • Wyjaśnia metaforyczny sens utworu • Wyjaśnia, na czym polega dydaktyczny charakter utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (opis przeżyć); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia swoje zdanie • Redaguje opis przeżyć z funkcją ekspresywną wypowiedzeń • Rozpoznaje i wyjaśnia funkcję 	

	<p>tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawia ewentualne błędy językowe • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie 	<p>partykuły w wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna związki frazeologiczne z wyrazami <i>piekło, niebo</i>
Konflikt wartości		
<p>1</p> <p>Jerome David Salinger, <i>Buszujący w zbożu</i>* (fragment)</p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: <i>konformizm, nonkonformizm, bunt</i> • Odczytuje informacje z różnych tekstów kultury, w tym z rysunku • Odczytuje przenośny sens utworu • Korzysta ze słowników: języka polskiego, wyrazów obcych • Gromadzi informacje na temat postaw bohatera
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje narratora • Określa rodzaj narracji • Ocenia postawę i zachowanie bohatera
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji na temat buntu • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź z użyciem słów: <i>idea, idealista,</i> 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie) 	<i>idealizować</i> <ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie z elementami charakterystyki, opisu przeżyć i z użyciem dialogu
Lektura		
4 Jerome David Salinger, <i>Buszujący w zbożu</i> *	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje na temat miejsc zdarzeń • Gromadzi informacje na temat bohaterów utworu • Cytuje fragmenty charakteryzujące bohaterów i środowiska: rodzinne, szkolne
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, samotność, inność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje narratora i narrację utworu • Rozpoznaje motyw odysei w utworze • Podaje przykłady obecności motywu odysei w innych tekstach kultury • Porządkuje chronologicznie wydarzenia • Porównuje różne aspekty związane z tułaczką Odyseusza i wędrówką bohatera utworu • Charakteryzuje postaci utworu • Charakteryzuje środowisko: rodzinne, szkolne

	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; charakterystyka postaci literackiej, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Opowiada o przygodzie bohatera literackiego • Formułuje tezę i argumenty • Redaguje rozprawkę • Redaguje opowiadanie z opisem przeżyć – dalszy ciąg utworu • Redaguje list do bohatera literackiego • Wygłasza przemówienie
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Sofokles, <i>Antygona</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Korzysta ze <i>Słownika mitów i tradycji kultury</i> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w słowniku informacje na temat postaci mitologicznej (Edyp) • Zna pojęcie <i>tragizm</i> • Definiuje problem
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (punktu kulminacyjnego) • Rozpoznaje czytany utwór jako tragedię • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako tragedię • Rozumie zasadę trzech jedności w dramacie • Identyfikuje bohatera utworu • Dostrzega tragizm postaci wywołany konfliktem wartości

	etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia postawy bohaterów dramatu • Porównuje bohaterów pod względem usposobienia, temperamentu, cech charakteru, stosunku do wyznawanych wartości
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Sofokles, <i>Antygona</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje na schemacie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozpoznaje problematykę utworu • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, a także rozpoznaje ich obecność w życiu, w literaturze i innych sztukach • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sytuację wymagającą podjęcia decyzji • Odnajduje we współczesności analogię do postaw bohaterów dramatu • Rozpoznaje w filmie <i>Katyń</i> w reżyserii Andrzeja Wajdy nawiązanie do tragedii antycznej
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia tragizm postaci • Dyskutuje na temat postaw bohaterów
Lektura		
4	I. Odbiór wypowiedzi	
Sofokles, <i>Antygona</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty literackie wskazane przez nauczyciela • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi materiał na temat teatru greckiego i tragedii antycznej • Zna historię Edypa • Rozumie pojęcia związane z tragedią

	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych • Korzysta ze słowników: wyrazów obcych, terminów literackich (w formie książkowej i elektronicznej) 	<p>antyczną</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się cytatem w funkcji argumentacyjnej • Rozumie pojęcie <i>godność</i>
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Rozpoznaje czytany utwór jako dramat • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, samotność, inność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje tragizm postaci Edypa • Rozpoznaje cechy tragedii antycznej w omawianym tekście • Omawia konstrukcję świata przedstawionego w utworze • Omawia sytuację konfliktu w tragedii antycznej • Określa płaszczyzny konfliktu między bohaterami • Ocenia postać dramatu 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na tematy związane z lekturą tekstu • Wyraża własne sądy 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje przemówienie
2 Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Bunt</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>bunt</i> • Rozumie pojęcia: <i>egoizm, altruizm</i> • Rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym • Zna pojęcie <i>opowiadanie</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w tekście • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (zgrubień) • Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Określa funkcję liczebników i wyrazów nacechowanych emocjonalnie (zgrubień) • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w tekście • Rozpoznaje odmiany gatunkowe literatury popularnej: powieść młodzieżowa • Określa cechy charakterystyczne dla epiki • Podaje przykłady postaci literackich lub filmowych prezentujących postawę

		<p>egoistyczną i altruistyczną</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady utworów należących do różnych gatunków literackich • podaje autora i określa tematykę utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaiczone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Stosuje poprawne formy odmiany liczebników 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie z elementami dialogu
2	I. Odbiór wypowiedzi	
<p>Jan Kochanowski, <i>Tren VIII**</i>, <i>Tren V**</i>, <i>Tren VII**</i>, <i>Tren X</i></p> <p>Kopia obrazu Jana Matejki, <i>Kochanowski nad zwłokami Urszulki</i>, 1862 r.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna podstawowe informacje o Janie Kochanowskim • Zna podstawowe informacje o renesansie • Zna pojęcie <i>tren</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów, zdrobnień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa sytuację liryczną • Charakteryzuje osobę mówiącą/podmiot liryczny w utworze • Identyfikuje adresata utworu • Wyodrębnia obrazy poetyckie • Nazywa środki stylistyczne zastosowane w utworze • Nazywa uczucia wyrażone w utworze

	<p>biograficzny, religijny, mitologiczny</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, cierpienie, nadzieja, wiara religijna, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać Jana Kochanowskiego jako przedstawiciela renesansowego humanizmu
Nietolerancja		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Barbara Kosmowska, <i>Łąka pełna złej trawy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (negację, dezaprobatę, prowokację) • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa, rozpoznaje wulgaryzmy, dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w wypowiedzi przejawy braku akceptacji • Rozpoznaje intencje wypowiedzi: negację, dezaprobatę, prowokację • Charakteryzuje język bohaterów • Wskazuje przykłady używania słów niestosownych i obraźliwych
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw 	<ul style="list-style-type: none"> • Posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne (charakterystyka postaci literackiej) • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje zachowanie bohaterów • Wyraża refleksje na temat postaw i poglądów innych osób • Dyskutuje

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji 	
Lektura		
<p>4</p> <p>Barbara Kosmowska <i>Pozłacana rybka*</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi cytaty określające relacje między bohaterami • Gromadzi cytaty charakteryzujące bohatera literackiego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, punktu kulminacyjnego) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, samotność, inność, śmierć, cierpienie; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Opisuje elementy świata przedstawionego • Określa relacje między bohaterami • Rozpoznaje narrację trzecioosobową i określa jej funkcje w tekście • Definiuje problemy bohaterów utworu • Analizuje postawę bohatera wobec problemów • Analizuje sposoby podejścia do sytuacji problemowej • Podaje własne propozycje rozwiązania problemów przedstawionych w powieści • Rozpoznaje cechy pamiętnika w liście prywatnym • Określa cechy charakterystyczne listu i pamiętnika • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, punktu kulminacyjnego)
III. Tworzenie wypowiedzi		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje (w roli bohatera) kartkę z pamiętnika • Redaguje list
1 Paweł Huelle, <i>Weiser Dawidek</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (agresja) • Samodzielnie dociera do informacji – w prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Poszukuje informacji w prasie i internecie na temat tolerancji oraz nietolerancji • Podaje wyrazy bliskoznaczne do pojęć <i>tolerancja</i> i <i>nietolerancja</i> • Określa źródła agresji
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, np. tolerancja–nietolerancja • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. inność; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych i kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje postawy nietolerancji
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat tolerancji i nietolerancji • Komentuje poglądy innych 	

	wypowiedź na zadany temat	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	
Przećwicz przed egzaminem		
1 Kazimierz Wierzyński, <i>Lekcja konwersacji*</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny • Rozpoznaje tryby czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje prozaizm • Rozpoznaje czasowniki w trybie rozkazującym i wyjaśnia ich funkcję
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów, zdrobnień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego – liryki • Dokonuje analizy utworu (rozpoznaje środki artystyczne i ich funkcje, obraz poetycki) • Wyjaśnia związek tytułu z treścią utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową • Poprawia ewentualne błędy ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady pisowni wielką literą
1 Władysław Szpilman, <i>Pianista*</i> (fragmenty)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie dociera do informacji • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencję wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje na temat nacjonalizmu i rasizmu • Rozpoznaje zachowania nazistowskie • Rozpoznaje ironię i eufemizmy oraz

	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa (eufemizmy) • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe (artykuł) 	określa ich funkcję w tekście
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw: tolerancja–nietolerancja 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa wpływ ideologii na wydarzenia • Na podstawie tekstu omawia politykę Holokaustu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat nietolerancji i dyskryminacji • Redaguje artykuł prasowy na temat tolerancji lub nietolerancji we współczesnym świecie
2-3 Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Człowiek człowiekowi</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane, rozpoznaje tryby i strony (czynną i bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa formy gramatyczne czasowników i ich funkcje w wierszu • Określa funkcje zaimków w utworze
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory literackie wskazane przez nauczyciela • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (apostrofy, tytułu, puenty) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, Kazimierza Wierzyńskiego, Juliana Tuwima, Czesława Miłosza, Jana Twardowskiego, Wisławy Szymborskiej, Zbigniewa Herberta • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Charakteryzuje bohatera lirycznego

	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka) • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (w piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa środki stylistyczne wykorzystane w utworze i określa ich funkcje • Określa stosunek osoby mówiącej do bohatera lirycznego • Odczytuje wymowę utworu • Określa typ liryki • Określa adresata utworu lirycznego • Rozpoznaje nawiązanie literackie do Biblii • Określa rodzaj rymu i typ wiersza • Rozwiązuje zadania dotyczące liryki
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci literackiej; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Stosuje zasady etykiety językowej, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje charakterystykę bohatera lirycznego • Redaguje zaproszenie
	Akceptacja, tolerancja, zrozumienie	
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Eric-Emmanuel Schmitt, <i>Dziecko Noego*</i> (fragment);	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego (czas zdarzeń, sytuację i bohaterów)
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postawę bohatera na

<i>Synowie Noego</i> (fragment arrasu <i>Wejście zwierząt do arki</i> , Bruksela ok. 1550 r.)	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. filozoficzny, biblijny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	podstawie jego wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w postawie i zachowaniu bohatera uniwersalne wartości humanistyczne
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Uczestniczy w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wnioski w formie notatki • Dyskutuje na temat uniwersalności postawy ojca Ponsa
Lektura		
4 Eric-Emmanuel Schmitt, <i>Dziecko Noego*</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, mediach elektronicznych • Korzysta ze słownika wyrazów obcych – w wersji książkowej i elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje o czasie i miejscu akcji • Gromadzi informacje o epoce, w której rozgrywają się wydarzenia opisane w utworze • Do uzasadnienia wypowiedzi posługuje się cytatem • Korzysta z encyklopedii, leksykonu, słownika wyrazów obcych, internetu • Gromadzi informacje do charakterystyki postaci
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory literackie zaproponowane przez nauczyciela • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Określa rodzaj narracji i charakteryzuje narratora • Określa czas i miejsce akcji • Wymienia wydarzenia historyczne, które przywołuje utwór (II wojna 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji kontekst historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja–nietolerancja • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość, przyjaźń, samotność, inność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>światowa, Holocaust, powstanie Izraela)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odtwarza bieg zdarzeń • Określa cechy opowiadania jako formy wypowiedzi • Nazywa uczucia bohatera • Określa związek tytułu utworu z jego treścią • Rozpoznaje nawiązania literackie i kulturowe
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka bohatera literackiego; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje ramowy i szczegółowy plan wydarzeń • Opowiada o losach bohatera • Charakteryzuje bohatera literackiego

	wypowiedź na zadany temat	
2-3 Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Zgoda, akceptacja, zrozumienie</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje intencję wypowiedzi • Zna pojęcie <i>opis sytuacji</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytuł) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje narratora • Określa problematykę utworu • Analizuje zachowanie i wypowiedzi bohatera • Określa funkcję sformułowań nacechowanych stylistycznie • Określa związek tytułu utworu z jego treścią • Analizuje kompozycję utworu lirycznego • Rozwiązuje zadania dotyczące przypowieści jako gatunku literackiego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicony kompozycyjnie i fabularnie opis sytuacji; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis sytuacji z punktu widzenia bohatera • Stopniuje przysłowki • Zastępuje wyrażenia przyimkowe przysłówkami • Stosuje zasady ortografii w pisowni 	

	<p>wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi 	partykuły <i>nie</i>
1 Homer, <i>Iliada</i> * (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie tekst <i>Iliady</i> dzięki odwołaniu się do znajomości mitologii Cytuje fragmenty tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. mitologiczny Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. miłość Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika) 	<ul style="list-style-type: none"> Odwołuje się do motywu miłości w literaturze (<i>Biblia, Pan Tadeusz, Krzyżacy, Potop, Quo vadis</i>) Analizuje postępowanie bohaterów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat Uczestniczy w dyskusji 	<ul style="list-style-type: none"> W dyskusji uzasadnia własne zdanie za pomocą cytatu Tworzy notatkę o cechach gatunkowych eposu Układa zdania z podanymi wyrazami i wyrażeniami przyimkowymi 	
1 Jan Kochanowski, <i>Tren XIX albo Sen</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Cytuje fragmenty tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje sytuację przedstawioną w utworze 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w interpretacji kontekst filozoficzny • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje budowę utworu z jego wymową • Sporządza plan odtwórczy wypowiedzi • Interpretuje wypowiedź postaci
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Sporządza notatkę z analizy tekstu, zawierającą wnioski i refleksje
Konteksty, nawiązania, deformacje		
1 Peter Paul Rubens, <i>Sąd Parysa</i> , 1639 r.	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>atrybut</i> • Gromadzi informacje o cechach charakterystycznych sztuki baroku
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje postaci przedstawione na obrazie na podstawie ich atrybutów • Określa temat obrazu w odniesieniu do jego tytułu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy wypowiedź uzasadniającą

1 Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk „Zielona Gęś” ma zaszczyt przedstawić „Żarłoczną Ewę”*</i> ; Agnieszka Osiecka, <i>Adam i Ewa</i> ; rysunek satyryczny Sławomira Mrożka	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje i cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> Wykorzystuje informacje zawarte w tekście do analizy utworu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje czytany utwór jako: dramat, pieśń Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty – biblijny Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Analizuje tekst pod kątem nawiązań do <i>Biblii</i> Rozpoznaje komizm sytuacji przedstawionej na rysunku
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje wnioski z analizy utworu 	
2-3 Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Oblicza sporów</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Dostrzega różnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe) 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>opis przeżyć</i> Zna pojęcie <i>alegoria</i> Zna pojęcia: <i>język ogólnonarodowy, dialekt, gwara, slang młodzieżowy</i> Dostrzega różnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (puenty) Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych 	<ul style="list-style-type: none"> Określa funkcję frazeologizmów w reklamie Przedstawia wydarzenia ukazane w bajce Określa role bohaterów w utworze 	

	<p>do następujących rodzajów sztuki: literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (różnego typu zdań i równoważników) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje pouczenie zawarte w bajce • Przypisuje stałe cechy postaciom z bajki • Opisuje uniwersalny charakter bajki • Określa funkcje stylizacji języka
III Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: opis przeżyć; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska, ma świadomość konsekwencji stosowania formuł niestosownych i obraźliwych • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis przeżyć wybranej postaci literackiej • Stosuje związki frazeologiczne <i>salomonowa mądrość, salomonowy wyrok</i>, rozumiejąc ich znaczenia • Poprawia błędy we frazeologizmach • Redaguje sprawozdanie z sytuacji przedstawionej w utworze • Redaguje dialog z wykorzystaniem wyrazów z gwary młodzieżowej • Określa sytuacje, w których niestosowne jest używanie slangu młodzieżowego • Rozwiązuje zadania dotyczące bajki jako gatunku literackiego
Szkoła pisania (charakterystyka porównawcza)		
1-2	I. Odbiór wypowiedzi	
Szkoła pisania – charakterystyka	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>charakterystyka porównawcza</i> • Określa cel i sposób wprowadzenia

porównawcza		cytatów do wypowiedzi <ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia w tekście elementy tworzące spójność wypowiedzi
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sposób porównania postaci • Określa zawartość kolejnych akapitów • Sporządza plan odtwórczy wypowiedzi
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (charakterystyka postaci literackiej); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje charakterystykę porównawczą • Redaguje pracę z elementami autocharakterystyki i charakterystyki porównawczej • Nadaje swojej pracy określoną formę wypowiedzi, np. listu lub kartki z pamiętnika
Przypomnij sobie		
1 Powtórzenie najważniejszych informacji dotyczących Biblii i antyku	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, mediach elektronicznych • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory wymienione w podstawie programowej • Porządkuje informacje dotyczące Biblii i antyku • Zna autorów i tytuły utworów reprezentujących następujące gatunki: przypowieść, hymn, tragedia, tren, epos • Rozpoznaje starożytne obiekty architektoniczne: Forum Romanum, Koloseum, akwedukt, Akropol, teatr grecki, termy i określa ich funkcje

		<ul style="list-style-type: none"> • Posiada podstawową wiedzę na temat kultury antyku • Przypisuje wypowiedzi filozofów do ich autorów
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, hymn, tragedia, tren 	<ul style="list-style-type: none"> • Przypisuje utworom literackim przykłady nawiązań biblijnych i antycznych • Rozpoznaje czytany utwór jako: przypowieść, hymn, tragedia, tren, epos
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia słusność interpretacji dzieł antycznych • Formułuje definicje do haseł krzyżówki
Sprawdź siebie		
I. Odbiór wypowiedzi		
1 Zygmunt Kubiak, <i>Skarb, który nas jednoczy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Odróżnia informacje o faktach od opinii • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyróżnia wypowiedzenia zgodne z treścią utworu • Odróżnia fakty od opinii • Zna pojęcia: <i>tragizm, zasada zachowania trzech jedności</i> • Rozpoznaje postaci antyczne po ich atrybutach
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje funkcje użytych środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Rozpoznaje problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego gatunku literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> • Objasnia tytuł utworu • Rozpoznaje metaforę • Objasnia tytuł utworu • Rozpoznaje cechy eposu • Rozpoznaje nawiązania do antyku w

	<ul style="list-style-type: none"> Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<p>tekstach współczesnej reklamy</p> <ul style="list-style-type: none"> Podaje przykłady nawiązań językowych, tematycznych i innych ukazujących związek współczesności z kulturą antyczną
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (charakterystyka postaci rzeczywistej) Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy wypowiedź uzasadniającą, odwołując się do znajomości dzieł antycznych Omawia motyw miłości rodzicielskiej w literaturze antycznej
Nasz projekt		
Nasz projekt – kabaret	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie Samodzielnie dociera do informacji – w mediach elektronicznych Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> Rozumie pojęcie <i>kabaret</i> Gromadzi, selekcjonuje materiały na temat kabaretów (Kabaret Starszych Panów, kabaret TEY, Kabaret Moralnego Niepokoju, kabaret Po żarcie)
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki audiowizualne 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje technikę filmową i sposoby wyrażania zawartych w filmach treści, uczuć bohaterów
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje scenariusz spektaklu 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (sztuki audiowizualne) • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, zna granice stosowania slangu młodzieżowego • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenia 	
Nauka o języku (język jako twór społeczny)		
1 Język jako twór społeczny	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcia: <i>akt komunikacji, kod, język</i> • Rozumie pojęcie <i>funkcja komunikatywna</i> • Rozumie pojęcia: <i>język ogólnonarodowy, dialekt, gwara, slang, żargon</i>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, zna granice stosowania slangu młodzieżowego 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia, w jakich sytuacjach niestosowne jest użycie slangu, np. młodzieżowego • Docieka, dlaczego coraz mniej ludzi posługuje się gwarą
WŁADZA I PRAWO		
1 Zadania	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia, na czym polegają systemy polityczne: totalitarny, autorytarny, demokratyczny • Rozumie pojęcia: <i>monarchia, anarchia, dyktatura, republika</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory literackie i inne teksty kultury wskazane przez 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady utworów literackich

	<p>nauczyciela</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>i innych tekstów kultury, w których bohaterowie podlegają władzy</p>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy od wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy związki frazeologiczne z podanych wyrazów • Wykorzystuje związki frazeologiczne w wypowiedzi na temat władzy
Portrety władców		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Bolesław Prus, <i>Z legend dawnego Egiptu*</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>epika, narrator, świat przedstawiony, akcja, fabuła, wątek, zdarzenie, epizod, punkt kulminacyjny, puenta, gatunki epickie</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (puenta, punktu kulminacyjnego) • Rozpoznaje czytany utwór jako nowelę • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje świat przedstawiony utworu (określa czas i miejsce akcji, tworzy ramowy plan zdarzeń, określa najważniejsze wątki i punkt kulminacyjny) • Nazywa cechy bohatera na podstawie charakterystyki pośredniej i bezpośredniej • Określa typ narracji • Odczytuje myśl przewodnią utworu • Wyjaśnia celowość wprowadzenia nawiązania do kultury starożytnej • Określa cechy gatunkowe noweli

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (sprawozdanie ze zdarzenia z życia); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu pisanego ręcznie i na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na temat problemów podejmowanych w lekturze • Redaguje sprawozdanie z wydarzeń z punktu widzenia jednego z bohaterów utworu • Uzasadnia własne zdanie
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Anonim tzw. Gall, <i>O królu Bolesławie</i> ; Rysunek satyryczny Zbigniewa Jujki	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, w tym zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje o postaci • Rozumie pojęcie <i>panegiryczny</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w sposobie przedstawienia postaci cechy gatunku, jakim są <i>gesta</i> • Określa związek między sposobem przedstawienia postaci a wzorcami osobowymi średniowiecza i funkcjami ówczesnej literatury • Odczytuje dowcip z rysunku współczesnego satyryka
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmawia o sposobie przedstawienia postaci historycznej
3	I. Odbiór wypowiedzi	
Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Władczynie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty tekstu • Gromadzi informacje do charakterystyki postaci • Zna pojęcie <i>charakterystyka</i> • Zna pojęcie <i>fikcja literacka</i>

	ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu	<ul style="list-style-type: none"> Wykonuje zadania sprawdzające zrozumienie tekstu Rozpoznaje oficjalną i nieoficjalną odmianę polszczyzny
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela Rozpoznaje problematykę utworu Charakteryzuje postać mówiącą w utworze Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) Wskazuje elementy dramatu takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia funkcję didaskaliów w tekście Wskazuje elementy dramatu takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog Charakteryzuje postać mówiącą w utworze Podaje przykłady utworów, których bohaterami są władcy Porównuje formy wypowiedzi: list i rozmowę pod kątem słownictwa i składni Wykonuje zadania dotyczące komedii i tragedii jako gatunku dramatu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (charakterystyka postaci literackiej); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje charakterystykę postaci
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Ignacy Krasicki, <i>Do króla</i>	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie Odróżnia informacje o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>satyra</i> Rozpoznaje satyrę

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozpoznaje problematykę utworu • Interpretuje głosowo wybrane utwory (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze • Analizuje wymowę utworu • Przedstawia interpretację głosową tekstu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów) • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat przesłania utworu i jego ponadczasowego charakteru
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Ryszard Kapuściński, <i>Cesarz*</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty charakteryzujące sposób sprawowania władzy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (lęk); dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa przyczyny i motywacje postaci uwikłanych w system władzy
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (charakterystyka postaci literackiej) • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać władcy

Lektura		
4 Ryszard Kapuściński, <i>Cesarz</i> *	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozróżnia gatunki publicystyczne, prasowe, radiowe, telewizyjne (reportaż) • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, źródłach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje z różnych źródeł na temat biografii reportażysty • Rozumie pojęcia: <i>reżim, autorytarny</i> • Rozumie pojęcie <i>reportaż</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. tolerancja–nietolerancja • Dostrzega różnicowanie postaw społecznych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło • Określa temat i problematykę utworu • Analizuje język i budowę utworu • Przedstawia wydarzenia • Charakteryzuje sposób sprawowania władzy przedstawiony w utworze • Charakteryzuje bohatera literackiego • Określa cechy gatunkowe reportażu
III. Tworzenie wypowiedzi		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: sprawozdanie z lektury; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę biograficzną • Redaguje recenzję książki
Podlegać władzy		
1 George Orwell, <i>Folwark zwierzęcy*</i> , (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisemne • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje argumenty w przemówieniu • Dostrzega w wypowiedzi przejawy agresji i manipulacji • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów, zdrobnień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu) • Interpretuje głosowo wybrane utwory (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera utworu • Analizuje język przemówienia • Rozpoznaje zabiegi retoryczne zastosowane w przemówieniu i określa ich funkcję • Interpretuje głosowo fragment utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź charakteryzującą cechy, postawę i zabiegi retoryczne wykorzystane przez przywódcę w przemówieniu 	

Lektura		
4 George Orwell, <i>Folwark zwierzęcy</i> *	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (reportaż) • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi argumenty na podstawie tekstu utworu • Porządkuje wydarzenia • Zna pojęcia: <i>nowomowa</i>, <i>totalitaryzm</i> • Gromadzi fragmenty charakteryzujące bezpośrednio i pośrednio bohaterów • Zna pojęcie <i>alegoria</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje tekst przemówienia • Rozpoznaje cechy przemówienia • Nazywa środki retoryczne i określa ich funkcję w tekście • Określa elementy świata przedstawionego w utworze • Analizuje proces degradacji i deformacji ideałów na przykładzie utworu • Ocenia postawy bohaterów • Określa rolę propagandy w systemie

	<p>uzasadnia ją</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm–nacjonalizm, tolerancja–nietolerancja • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. poczucie wspólnoty, solidarność, sprawiedliwość; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<p>totalitarnym</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady tekstów kultury, w których zastosowano alegorię • Omawia alegoryczny charakter utworu • Dostrzega związek powieści George’a Orwella z faktami historycznymi • Analizuje postawę bohatera wobec wydarzeń • Argumentuje tragizm postaci
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne (charakterystyka postaci literackiej); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje reportaż prasowy informujący o wydarzeniu opisanym w utworze • Formułuje argumenty potwierdzające alegoryczny charakter utworu • Dyskutuje na temat sytuacji konfliktu przedstawionego w utworze • Charakteryzuje bohatera literackiego
<p>2-3</p> <p>Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Rządzący i rządzeni</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania sprawdzające rozumienie tekstu • Zna pojęcie <i>komizm</i> • Zna pojęcie <i>karykatura</i> • Dokonuje analizy składniowej zdania • Sporządza wykresy zdania pojedynczego i zdań złożonych • Nazywa części zdania • Określa formę gramatyczną wyrazów • Rozumie pojęcie stylu

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (eufemizmy) • Rozpoznaje w zdaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników, przydawkę – rozumie ich funkcję • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcję w wypowiedzi 	
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (zdrobnień, zgrubień) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. patriotyzm–nacjonalizm 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje system polityczny przedstawiony w utworze • Określa funkcję zabiegów stylistycznych i językowych zastosowanych w tekście (eufemizm, ironia, zgrubienie, zdrobnienie) • Podaje przykłady różnych typów komizmu zastosowanych w tekście • Odczytuje wymowę utworu • Opisuje sytuację przedstawioną w utworze • Określa temat utworu • Określa różnicę między pamiętnikiem a dziennikiem • Rozwiązuje zadania na temat komiksu jako gatunku literackiego
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje ogłoszenie • Redaguje kartkę z dziennika

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kartkę z pamiętnika • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Uzupełnia tekst z lukami ortograficznymi • Poprawia błędy stylistyczne
1 Zbigniew Herbert, <i>Ze szczytu schodów</i> *	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty charakteryzujące grupy społeczne • Porządkuje informacje na schemacie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje podmiot liryczny • Charakteryzuje grupy społeczne, o których jest mowa w utworze • Odczytuje wymowę utworu • Docieka znaczenia symbolu • Porównuje wymowę utworów o tej samej tematyce
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Tworząc wypowiedzi dąży do precyzyjnego wyrażania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: rozwój psychiczny, moralny i fizyczny człowieka; społeczeństwo i kultura 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmawia na temat doświadczeń życiowych, sposobów realizacji marzeń, celów ludzi władzy i reprezentantów pozostałych grup społecznych 	

1 Markus Zusak, <i>Złodziejka książek</i> , (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia informacje przekazane werbalnie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>autorytet</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane (tolerancja-nietolerancja) • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Odwołuje się w dyskusji na temat wpływu autorytetu na życie ludzi do literatury, historii, filmów i własnych doświadczeń
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne (rozprawka) • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (na tym etapie rozwijanym i koncentrującym się przede wszystkim wokół tematów: rozwój psychiczny, moralny i fizyczny człowieka; społeczeństwo i kultura 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat autorytetu i władzy, wpływu ideologii na życie jednostki • Redaguje rozprawkę na temat autorytetu w życiu człowieka 	
1 Stanisław Barańczak, <i>19.12.79: Czyste ręce</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>cenzura</i> • Rozpoznaje ironię i określa jej funkcję w tekście
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa sytuację liryczną • Opisuje bohatera lirycznego 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje relację między podmiotem lirycznym a bohaterem lirycznym • Interpretuje frazeologizm zawarty w tytule i określa jego wpływ na wymowę utworu • Określa związek między sytuacją polityczną Polski a sytuacją przedstawioną w utworze
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź na temat potrzeby cenzury
Przećwicz przed egzaminem		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Henryk Jerzy Chmielewski, <i>Tytus, Romek i A'Tomek</i> (księga XX). <i>Druga wyprawa na Wyspy Nonsensu</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnopolskie i słownictwo o ograniczonym zasięgu, rozumie ich funkcję w tekście • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie • Rozpoznaje w zdaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę • Rozpoznaje tryby [czasownika] 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyjaśnia, na czym polega stylistyczne zróżnicowanie słownictwa • Rozpoznaje komizm wynikający z wieloznaczności wyrazów • Rozróżnia zdania złożone od zdań pojedynczych • Rozpoznaje części zdania • Rozpoznaje tryby czasownika

	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów), fonetyki (rymu) • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa rodzaj rymu w wierszu • Określa funkcję wielokropka w wypowiedzi
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (charakterystyka postaci literackiej) • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opis postaci • Redaguje kartkę z pamiętnika
Jednostka a władza		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Miron Białoszewski, <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego**</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Odróżnia informację o faktach od opinii • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, artystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>anakolut</i> • Podaje przykłady komentarzy, faktów, oceny • Rozpoznaje elementy stylu potocznego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę utworu • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Określa cechy gatunkowe pamiętnika

	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje czytany utwór jako pamiętnik • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów, zdrobnień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa czas i miejsce zdarzeń • Określa temat wypowiedzi • Analizuje język utworu pod względem składni, środków stylistycznych, stylu wypowiedzi
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, cierpienie, nadzieja, wiara religijna, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmawia na temat wpływu historii na życie jednostki • Redaguje notatkę uwzględniającą wnioski z analizy utworu
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Gustaw Herling-Grudziński, <i>Inny świat</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (negację, dezaprobatę) 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w tekście informacje do opisu świata przedstawionego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (motta) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane (patriotyzm–nacjonalizm) 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje świat przedstawiony w utworze • Określa związek między mottem a treścią utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmawia na temat zniewolenia człowieka przez system polityczny sowieckiej Rosji • Redaguje rozważania na temat utraty

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) 	lub zachowania człowieczeństwa w sytuacji zniewolenia
2-3 Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Artysta pamięta</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Odróżnia informację o faktach od opinii • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy • Rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i określa ich funkcje w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty charakteryzujące adresata utworu i jego otoczenie • Rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, naukowy, przemówień, artystyczny • Rozpoznaje wyrazy wieloznacznie i określa ich funkcje w tekście
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu fonetyki (rymu, rytmu) • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytuł) • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje stalinizm • Charakteryzuje adresata utworu i jego otoczenie • Określa rolę poety w społeczeństwie • Interpretuje tytuł utworu • Uwzględnia w interpretacji kontekst historyczny • Nazywa typ i układ rymów w utworze • Określa związek między symboliką pomnika a wymową wiersza • Rozwiązuje zadania dotyczące: <i>Kamieni na szaniec</i> Aleksandra Kamińskiego, <i>Reduty Ordon</i> Adama Mickiewicza, <i>Zabawy w klucz</i> Idy Fink, 	

		<i>Pamiętnika z powstania warszawskiego Mirona Białoszewskiego</i>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (rozprawka); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników 	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształca tekst w przemówienie • Stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników • Wprowadza do tekstu akapity • Stosuje zasady interpunkcji przy cytowaniu • Redaguje rozprawkę
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Tadeusz Różewicz, <i>Ocalony</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>pokolenie Kolumbów</i> • Wyodrębnia z tekstu pojęcia przeciwstawne • Cytuje fragmenty tekstu przedstawiające doświadczenia podmiotu lirycznego • Poszukuje informacji w różnych źródłach o problematyce utworów pokolenia Kolumbów
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Określa problematykę utworu • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, religijny • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje utwór liryczny (wyodrębnia obrazy poetyckie, charakteryzuje podmiot liryczny) • Interpretuje utwór • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, religijny, historyczny

	<ul style="list-style-type: none"> pozytywnych i ich przeciwieństw Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź na temat problematyki utworów pokolenia Kolumbów
Konteksty, nawiązania, deformacje		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Ewa Lipska, <i>Egzamin</i> ; Charles M. Schulz, <i>Była ciemna burzliwa noc, cz. 2</i>	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane [...] rozróżnia informacje zawarte w obrazie Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> Cytuje fragmenty tekstu opisujące sposób wyboru władzy Zna pojęcie <i>aluzja</i> Rozpoznaje ironię i określa jej rolę w tekście
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Charakteryzuje osobę mówiącą w utworze Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne (poczucie wspólnoty, samotność) Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Interpretuje wypowiedź podmiotu lirycznego Wyodrębnia obrazy poetyckie Odczytuje przesłanie utworu Określa wpływ przekształconych związków frazeologicznych na wymowę utworu Rozpoznaje aluzje polityczne i określa ich funkcje Interpretuje głosowo utwór

	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje sytuację ukazaną na obrazkach • Porównuje wymowę utworów
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje związki frazeologiczne, rozumie ich znaczenie • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje interpretację utworu
2 Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>W balladach, baśniach i podaniach</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje elementy fantastyczne • Przedstawia budowę zdania złożonego na wykresie • Nazywa typy zdań i określa stosunki składniowe
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa elementy świata przedstawionego w utworze • Rozpoznaje baśń jako gatunek epiki • Podaje przykłady baśni, legend • Identyfikuje wydarzenia historyczne, do których nawiązuje legenda • Określa elementy świata

		<p>przedstawionego będące fikcją fantastyczną</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje w utworze cechy legendy • Rozwiązuje zadania dotyczące baśni, legend, ballad Adama Mickiewicza oraz <i>Pieśni o Rolandzie</i>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: podanie, list motywacyjny; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje zasady etykiety językowej, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Poprawia ewentualne błędy ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy związki frazeologiczne z wyrazami <i>milczeć i milczenie</i> • Wyjaśnia pisownię wielką i małą literą podanych przykładów • Stosuje zasady ortografii – uzupełnia luki w tekście • Redaguje podanie i list motywacyjny
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Julian Tuwim, <i>PURS. Rozporządzenie</i> ; Tim Berry, <i>Freedom of Expression</i> , 2003 r.	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane [...] rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl urzędowy • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje styl urzędowy • Odczytuje informacje zawarte w rysunku, plakacie • Podaje przykłady wykorzystania stylu urzędowego w utworze literackim
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje wymowę utworów • Określa uniwersalny charakter utworu • Określa funkcję zbliżenia jako zabiegu artystycznego w plakacie

	<p>sztuki plastyczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie) • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje dowolny tekst w stylu urzędowym • Redaguje interpretację plakatu
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Kazimierz Wierzyński, <i>Przykazania*</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie • Rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane, rozpoznaje tryby i strony czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>parafraza</i> • Rozpoznaje parafrazę • Określa formy czasowników • Analizuje wypowiedzenie pod względem składniowym
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. biograficzny, religijny, mitologiczny • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (archaizmów, zdrobnień, metafor), składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu) • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje utwór

	egzystencjalne, np. śmierć, cierpienie, nadzieja, wiara religijna, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kilkuzdaniową wypowiedź uzasadniającą uniwersalny charakter utworu
[Runą i w łunach sploną ...]	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobata, dezaprobata) • Rozpoznaje w zdaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystuje wiedzę z zakresu składni w celu odkrycia zabiegu interpretacyjnego utworu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego rodzaju zdań i równoważników), fonetyki (rymu, rytmu) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw (np. patriotyzm–nacjonalizm, 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje problematykę utworu • Określa funkcję apostrof • Analizuje wymowę utworu

	tolerancja–nietolerancja)	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych • Stosuje zasady etykiety językowej • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (rozwój psychiczny, moralny człowieka, społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat manifestacji sprzeciwu wobec władzy
2-3	I. Odbiór wypowiedzi	
Zeszyt ćwiczeń, część 1, <i>Sprzeciwiać się władzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych • Rozpoznaje w zdaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje na temat bohatera • Zna pojęcie <i>literatura fakti</i> • Dociera do informacji na temat współczesnych problemów dotyczących pracy z dziećmi na świecie • Zna pojęcie <i>list</i> • Rozpoznaje orzeczenie i określa jego funkcję w wypowiedzi • Zna myśl Kartezjusza <i>Cogito ergo sum</i> • Określa funkcję składniową zaimków
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu, apostrofy) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Uzasadnia przynależność utworu do literatury fakti • Określa typ liryki • Określa adresata i stosunek osoby mówiącej do niego • Odczytuje przesłanie utworu • Charakteryzuje postawę życiową osoby mówiącej w utworze • Porównuje postawy bohaterów różnych

	<ul style="list-style-type: none"> • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<p>utworów</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwiązuje zadania dotyczące powieści historycznych Henryka Sienkiewicza <i>Krzyżacy</i>, <i>Quo vadis</i> oraz noweli Bolesława Prusa <i>Z legend dawnego Egiptu</i>
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: podanie, list motywacyjny; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje zasady etykiety językowej, zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Poprawia ewentualne błędy ortograficzne • Stosuje poprawne formy odmiany zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje list oficjalny • Redaguje dedykację • Uzupełnia tekst zaimkami w poprawnej formie gramatycznej • Przekształca tekst, by wyeliminować zbędne powtórzenia
Przećwicz przed egzaminem		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Ballada o trzęsących się portkach*</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty identyfikujące podmiot liryczny • Rozpoznaje partykułę • Rozróżnia zaprzeczenie od wtrącenia, rozwinięcia, uszczegółowienia
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (zdrobnień, metafor) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje morał utworu • Wyjaśnia metaforę • Wyjaśnia funkcję wyróżnienia graficznego części utworu • Charakteryzuje bohatera lirycznego

	<p>przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (rozprawka) • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Dąży do precyzyjnego wysławiania się • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich znaczenie w modyfikowaniu wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź uzasadniającą uniwersalny charakter utworu
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Sławomir Mrozek, <i>Lew*</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa czas i miejsce zdarzeń
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, cierpienie, nadzieja, wiara religijna, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje uniwersalny charakter utworu • Porównuje utwory o tej samej wymowie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (charakterystyka postaci literackiej) • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje zachowanie bohaterów

	tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat	
Szkoła pisania (sprawozdanie)		
1 Szkoła pisania – sprawozdanie	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Odróżnia informację o faktach od opinii • Rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny, naukowy • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>sprawozdanie</i> • Gromadzi sprawozdania o różnej tematyce i formie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcje w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sprawozdania pod względem treści i formy • Ocenia sprawozdania pod względem zgodności z kryteriami gatunku
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu, ze zdarzenia z życia) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje sprawozdanie 	
Przypomnij sobie		
1 Powtórzenie najważniejszych informacji dotyczących średniowiecza, renesansu i baroku	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie i źródłach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>legenda, fraszka, tren, pieśń, kronika, chanson de geste</i> • Zna pojęcia: <i>styl renesansowy, romański, barokowy, gotycki</i> • Zna pojęcia: <i>krużganek, witraż, rotunda, plafon</i> • Formułuje definicje pojęć: <i>uniwersalizm, historiografia, krzyżowcy, reformacja, okrągły stół, ikona, mecenat, atrybut, alegoria, tryptyk, miniatura, humanizm</i>

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmów, archaizmów, zdrobnień, zgrubień) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory wskazane przez nauczyciela • Przypisuje nazwiska twórców do epoki średniowiecza, baroku, renesansu • Określa tematykę utworów poznanych na lekcjach • Przypisuje utwory do literatury polskiej lub powszechnej • Przypisuje utwory do średniowiecza, renesansu lub baroku • Podaje przykłady utworów, których problematyka dotyczy miłości, wiary i religii, spraw państwa • Rozpoznaje style w architekturze i malarstwie
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (rozprawka) • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje argumenty dowodzące twierdzeń, że literatura średniowiecza stworzyła wzorce osobowe ascety, rycerza, władcy oraz że literatura renesansu realizowała hasło Terencjusza <i>Człowiekiem jestem i nic, co ludzkie, nie jest mi obce</i>
Sprawdź siebie		
2 Czesław Miłosz, <i>Historia literatury polskiej do roku 1939,</i> (fragmenty)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>sarmatyzm</i>

	z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z internetu	
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Wymienia zabytki sztuki średniowiecznej o tematyce religijnej • Podaje przykłady nawiązań do średniowiecza, renesansu, baroku we współczesnej kulturze lub sztuce • Objaśnia funkcję płaskorzeźby w epoce średniowiecza • Określa cechy stylu romańskiego, gotyckiego, renesansowego • Określa cechy sarmaty • Określa cechy malarstwa barokowego
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę na temat dzieła sztuki średniowiecznej • Redaguje charakterystykę postaci – sarmaty • Redaguje opis postaci przedstawionej na obrazie

Nasz projekt (reportaż)		
Nasz projekt – reportaż	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (reportaż) • Odróżnia informację o faktach od opinii • Rozpoznaje różnicę między fikcją a kłamstwem • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, źródłach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych • Stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>reportaż</i> • Gromadzi i selekcjonuje materiał do reportażu na podstawie dokumentów oraz wypowiedzi świadków • Ocenia materiał pod względem zgodności z prawdą
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, rozpoznaje ich obecność w życiu • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat • Analizuje przyczyny i skutki zdarzeń • Określa cechy charakterystyczne reportażu jako gatunku publicystycznego
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne (sprawozdanie ze zdarzenia z życia) • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje plan twórczy reportażu • Redaguje reportaż 	

Nauka o języku (zróżnicowanie języka narodowego)		
2 Zróżnicowanie języka narodowego	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (wyrazy gwarowe, terminy naukowe, archaizmy i neologizmy, eufemizmy i wulgaryzmy; dostrzega negatywne konsekwencje używania wulgaryzmów); rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone (obce) – rozumie ich funkcję w tekście Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, źródłach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych Rozumie pojęcie stylu; rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy 	<ul style="list-style-type: none"> Określa cechy języka pisanego i mówionego Wyróżnia zróżnicowanie terytorialne, zawodowe i środowiskowe współczesnej polszczyzny Rozpoznaje styl potoczny, przemówień, urzędowy, publicystyczno-dziennikarski, artystyczny i naukowy Określa styl tekstu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje wypowiedzi w podanych stylach
OBLICZA CYWILIZACJI		
1 Canaletto, <i>Krakowskie Przedmieście w stronę kolumny Zygmunta</i> , 1774 r.;	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje zawarte w obrazie Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, mediach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> Definiuje pojęcie <i>cywilizacja</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Umberto Boccioni, <i>Hałas uliczny wdzierający się do domu</i> , 1911 r.	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Podaje przykłady ilustrujące cechy cywilizacji: pismo, sztuka, powstanie miast, monumentalne budowle, ujarzmienie świata przyrody, organizacje społeczne Porównuje sposób przedstawienia tematu na obrazach

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne • Tworząc wypowiedź dąży do precyzyjnego wysławiania się • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmawia o problemach współczesnego świata związanych z rozwojem cywilizacji
Cywilizacja jako szansa na...		
1 Bolesław Prus, <i>Marzenia wynalazcy</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje do charakterystyki bohatera
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (różnego typu zdań i równoważników) • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje sposób wypowiedzi bohatera literackiego • Określa funkcje zdań pytających, wykrzyknikowych i wielokropka w konstrukcji wypowiedzi bohatera • Określa związek między ideałami epoki (pozytywizmu) a postawą bohatera • Interpretuje głosowo fragment utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (charakterystyka postaci literackiej) • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać bohatera literackiego 	

1 Tadeusz Peiper, <i>Radio adwokat</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty, wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje tezę wypowiedzi autora tekstu i przytacza argumenty • Rozpoznaje perswazję
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia stanowisko autora tekstu • Określa środki stylistyczne tworzące perswazyjny charakter utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat osiągnięć cywilizacyjnych XX i XXI w. • Redaguje wypowiedź o charakterze perswazyjnym 	
2 Zeszyt ćwiczeń, część 2, Test 1		
1 Stanisław Młodożeniec, <i>XX wiek</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>futuryzm</i>
II. Analiza i interpretacja tekstów kultury		

	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (neologizmy) • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. historyczny • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Dzieli się wrażeniami z lektury tekstu • Omawia budowę utworu • Interpretuje utwór • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Analizuje warstwę językową utworu • Określa wymowę utworu • Określa funkcję tytułu
III. Tworzenie wypowiedzi		
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmuje próbę twórczości poetyckiej, wzorując się na utworze futurysty
I. Odbiór wypowiedzi		
<p>1</p> <p><i>Polowanie na geny,</i> (wywiad)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, źródłach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (wywiad) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>informacja dziennikarska</i> • Gromadzi informacje na temat korzyści z rozwoju medycyny

	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć, cierpienie, lęk, nadzieja; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw etycznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje wypowiedź rozmówcy • Poddaje refleksji stanowisko naukowca
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (dialogowe) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje krótką informację dziennikarską • Rozmawia na temat korzyści wynikających z rozwoju medycyny
1 Czesław Miłosz, <i>Wiek nowy*</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje na temat podmiotu lirycznego
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikuje podmiot liryczny • Analizuje sposób prezentacji podmiotu lirycznego • Interpretuje tytuł utworu

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje notatkę na temat interpretacji utworu
Dylematy i kontrowersje		
1 Wiesław Myśliwski, <i>Droga</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje elementy świata przedstawionego w utworze
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne np. samotność, poczucie wspólnoty; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać narratora • Interpretuje utwór • Odczytuje metaforę
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje opowiadanie z elementami opisów na temat związany z dylematami towarzyszącymi postępowi technicznemu 	

2		
Zeszyt ćwiczeń, część 2, Test 2		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Wisława Szymborska, <i>Nieczytanie*</i> ; Dariusz Domagalski, <i>Czytelnicy – wymierający gatunek</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Odróżnia informację o faktach od opinii • Rozróżnia wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę, argumenty i wnioski • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie przekaz zawarty w wierszu i felietonie • formułuje tezy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa (metafor) i składni (różnego typu zdań i równoważników) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje obraz świata przedstawionego w utworze • Wykazuje związek tytułu z wymową utworu • Analizuje wymowę utworu • Interpretuje wypowiedź podmiotu lirycznego • Określa problematykę felietonu • Rozpoznaje środki stylistyczne i określa ich funkcję w tekście
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (rozprawka); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje rozprawkę
Przećwicz przed egzaminem		

<p>2</p> <p>Molier, <i>Skapiec*</i> (fragment);</p> <p>Ignacy Krasicki, <i>Podróżny</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu (archaizmy, neologizmy) 	<ul style="list-style-type: none"> • Cytuje fragmenty charakteryzujące postać dramatu • Rozpoznaje karykaturę w sposobie przedstawienia postaci • Rozpoznaje: neologizmy, homonimy, archaizmy, antonimy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty literackie inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Rozpoznaje czytany utwór jako komedię • Wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady utworów należących do rodzaju literackiego – dramatu • Rozpoznaje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog • Rozpoznaje bajkę • Określa cechy gatunkowe bajki • Podaje przykłady utworów będących bajką • Wyjaśnia uniwersalny charakter utworu • Porównuje zachowania postaci z komedii i bajki
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne (charakterystyka postaci); dostosowuje odmianę i styl 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje dialog z punktu widzenia postaci dramatu 	

	<p>języka do gatunku, w którym się wypowiada</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać dramatu
Lektura		
4 Molier, <i>Skapiec</i> *	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji • Rozpoznaje wypowiedź o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Korzysta ze słownika języka polskiego, frazeologicznego, wyrazów obcych oraz szkolnego słownika terminów literackich – w wersji książkowej i elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Porządkuje wydarzenia w formie planu szczegółowego • Gromadzi informacje do charakterystyki postaci • Wyjaśnia przy pomocy słowników pojęcia: <i>farsa, satyra, karykatura, groteska</i> • Korzysta ze słowników języka polskiego, frazeologicznego, wyrazów obcych, terminów literackich
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty literackie, inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Wskazuje funkcje użytych w utworze środków stylistycznych • Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat) • Rozpoznaje czytany utwór jako komedię • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustala kolejność zdarzeń w utworze • Analizuje i ocenia motywy postępowania bohaterów • Charakteryzuje elementy świata przedstawionego w dramacie • Charakteryzuje postaci dramatu • Rozpoznaje cechy komedii w dramacie • Podaje przykłady wykorzystania w komedii satyry, farsy, groteski, karykatury
III. Tworzenie wypowiedzi		

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka postaci, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje rozprawkę • Charakteryzuje postaci dramatu
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Nikos Kazantzakis, <i>Rytm natury</i> ;	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, zawarte w obrazie • Odczytuje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje przekaz zawarty w tekście i plakacie • Odczytuje intencję twórcy komunikatu
Jarosław Bryk, <i>Nowy, lepszy człowiek?</i> ;	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
Mieczysław Górowski, <i>Etyka i prawo w resuscytacji</i> , 2001 r.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. śmierć; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw etycznych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje problematykę utworów • Określa problemy etyczne podejmowane w utworach • Analizuje kompozycję plakatu i zastosowaną kolorystykę
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych (rozprawka) dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje interpretację plakatu • Redaguje rozprawkę na temat klonowania ludzi

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej • Stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzi dyskusję na temat problemów moralnych związanych z rozwojem cywilizacji
2		
Zeszyt ćwiczeń, część 2, Test 3		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Andrzej Sapkowski, Stanisław Bereś, <i>Historia i fantastyka</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (wywiad) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje informacje przekazane przez rozmówców w wywiadzie
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. cierpienie; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje myśl zawartą w wypowiedziach autora
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (monolog i dialog) oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmawia na temat związku między rozwojem cywilizacji a okrucieństwem człowieka • Redaguje wywiad 	

	<p>tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	
Konteksty, nawiązania, deformacje		
1 Max Suski, <i>Zawód wnuka</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Odróżnia informacje o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustosunkowuje się do opinii autora wypowiedzi
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Projektuje zawody przyszłości w związku z postępem cywilizacyjnym współczesnego świata
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (list motywacyjny); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wystawiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje ogłoszenie, CV, list motywacyjny 	
1 Jonathan Swift, <i>Uczni z Akademii</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje intencję wypowiedzi – krytykę postaw, zachowań, sposobu myślenia

Projektodawców	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Rozpoznaje problematykę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • Ocenia pomysły bohaterów i sposoby ich realizacji
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne (zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów) • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje kartkę z pamiętnika, artykuł prasowy, opis
2		
Zeszyt ćwiczeń, część 2. Test 4		
1 Sławomir Mrozek, <i>Komputer zdrowia*</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę) 	<ul style="list-style-type: none"> • Udziela odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu • Dostrzega komizm
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach) 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa funkcję komizmu w tekście • Interpretuje głosowo utwór
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje wypowiedź (w roli bohatera) 	

	<p>i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	z elementami monologu wewnętrznego
1 Paweł Leśczycki, <i>SIM CITY</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Odczytuje dosłowne i przenośne znaczenie tekstu • Udziela odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. lęk; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne • Dostrzega zróżnicowanie postaw religijnych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje sytuację liryczną • Charakteryzuje bohatera lirycznego • Interpretuje utwór • Porównuje utwory o podobnej tematyce • Odczytuje wymowę utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmawia o wpływie wirtualnej rzeczywistości na jednostkę i relacje międzyludzkie • Redaguje interpretację utworu 	

	<p>świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	
Przećwicz przed egzaminem		
1 Eduardo Mendoza, <i>Brak wiadomości od Gurba</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Rozpoznaje w zdaniach i równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcję • Rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady komizmu • Określa rodzaj komizmu podanych przykładach • Dokonuje rozbioru logicznego wypowiedzenia • Sporządza wykresy zdań złożonych • Zna zasady interpunkcji w zdaniach złożonych
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Rozróżnia narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić ich funkcję w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Nazywa typ fikcji literackiej • Charakteryzuje narratora • Określa sposób przedstawienia zdarzeń w utworze • Określa funkcję wypowiedzi w nawiasach
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje dalszy ciąg tekstu (dziennika) 	

1 Philip Kindred Dick, <i>Przypominamy to panu hurtowo</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje o bohaterze opowiadania
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują one w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, np. nadzieja; dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje problematykę utworu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka bohatera literackiego, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera literackiego • Redaguje dalszy ciąg opowiadania • Formułuje opinię i uzasadnia ją argumentami • Omawia skutki ingerowania w ludzką pamięć 	
2 Zeszyt ćwiczeń, część 2, Test 5		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedzi bohaterów

Aldous Huxley, <i>W Ośrodku Rozrodu i Warunkowania</i>	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	określające ich stosunek do problemu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje problematykę utworu Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane 	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje proces warunkowania człowieka przedstawiony w utworze Ocenia działania związane z warunkowaniem człowieka Określa skutki warunkowania człowieka
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje komiks, reportaż lub reklamę społeczną
2 Zeszyt ćwiczeń, część 2, Test 6		
Szkoła pisania (teksty użytkowe)		
2 Szkoła pisania – teksty użytkowe	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcia: <i>zaproszenie, ogłoszenie, podanie, list oficjalny, list motywacyjny, życiorys, CV, dedykacja</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu 	<ul style="list-style-type: none"> Analizuje kompozycję tekstów użytkowych

	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, dedykacja; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze (umiejętnie formatuje tekst, dobiera rodzaj czcionki według rozmiaru i kształtu, stosuje właściwe odstępy, wyznacza marginesy, dokonuje jego korekty, jednocześnie kontrolując autokorektę), poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom • Stosuje zasady etykiety językowej • Wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje: zaproszenie, ogłoszenie, podanie, list oficjalny, list motywacyjny, życiorys, CV, dedykację
Przypomnij sobie		
1 Powtórzenie najważniejszych informacji dotyczących	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie i źródłach elektronicznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje dotyczące oświecenia, romantyzmu, pozytywizmu i literatury XX i XXI wieku • Zna pojęcia: <i>język ezopowy, literatura dydaktyczna</i>

oświecenia, romantyzmu, pozytywizmu i literatury XX wieku		<ul style="list-style-type: none"> • Przyporządkowuje definicje gatunkom literackim, takim jak <i>bajka, satyra, nowela, ballada, powieść, opowiadanie, reportaż</i> • Ustala kolejność chronologiczną wydarzeń historycznych
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna utwory wskazane przez nauczyciela • Przypisuje nazwiska twórców i ich dzieła do epoki, w której powstały • Porządkuje utwory pod względem tematyki, wątku, motywu • Podaje przykłady utworów zaliczanych do literatury dydaktycznej • Podaje przykłady utworów, w których zastosowano język ezopowy jako środek stylistyczny • Podaje przykłady utworów, będących przykładem gatunków: <i>bajka, satyra, nowela, ballada, powieść, opowiadanie, reportaż</i> • Podaje przykłady wydarzeń historycznych, do których nawiązywano w utworach literackich • Przypisuje autora do jego dzieła
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (rozprawka) • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje argumenty potwierdzające tezę, że wieki XVIII i XIX to czas ogromnych zmian cywilizacyjnych w Europie i w Polsce 	

Sprawdź siebie		
<p>2</p> <p>Hasła: <i>oświecenie, Wielka Encyklopedia Francuska, romantyzm, pozytywizm</i>;</p> <p>Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i> (fragmenty);</p> <p>fragment listu Henryka Sinkiewicza do Adama Krechowickiego;</p> <p>Julian Kornhauser, Adam Zagajewski, <i>Co to jest współczesność?</i>;</p> <p>Joseph Wright, <i>Planetarium</i>, 1776 r.;</p> <p>Jerzy Duda-Gracz, <i>Droga krzyżowa, Stacja XI – krzyżowanie</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>oświecenie, Wielka Encyklopedia Francuska, romantyzm, pozytywizm</i> • Porządkuje informacje o epokach oświecenia, romantyzmu, pozytywizmu, literatury XX i XXI wieku • Wypisuje z tekstu argumenty charakterystyczne dla światopoglądu oświecenia i romantyzmu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zna teksty kultury wskazane przez nauczyciela • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje tytuły utworów oświeceniowych, pozytywistycznych, romantycznych wyrażających idee epoki • Określa tematykę i sposób jej przedstawienia w obrazie • Podaje przykłady utworów powstałych w XX i XXI wieku przedstawiające stosunek człowieka do świata, problem wolności, prawdy, szczęścia, zdrady
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym wypowiedź na zadany temat • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się, świadomie doбира synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> • Formułuje argumenty potwierdzające związek dzieła z duchem epoki 	

Nasz projekt		
Nasz projekt – gra RPG	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu Samodzielnie dociera do informacji – w książkach 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>RPG (role-playing game)</i> Gromadzi i selekcjonuje materiał do instrukcji gry, kart postaci, rekwizytów
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, rozpoznaje ich obecność w życiu Omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne, dostrzega i poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje elementy świata przedstawionego Określa schemat fabularny i cel gry Określa zasady obowiązujące w świecie przedstawionym gry Określa cechy postaci
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat Tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> Projektuje grę RPG na podstawie powieści Formułuje reguły gry 	
Nauka o języku (kultura języka)		
1 Kultura języka	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, źródłach elektronicznych Korzysta ze słownika języka polskiego, poprawnej polszczyzny, frazeologicznego, wyrazów obcych, synonimów i antonimów – w formie książkowej i elektronicznej 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcia: <i>kultura języka, poprawność językowa, błąd językowy</i> Zna rodzaje błędów: ortograficzne, interpunkcyjne, fleksyjne, składniowe, słowotwórcze, leksykalne, frazeologiczne

		<ul style="list-style-type: none"> • Zna słowniki: języka polskiego, ortograficzny, poprawnej polszczyzny, frazeologiczny, wyrazów bliskoznacznych, antonimów, wyrazów obcych i ich zawartość • Korzysta ze słowników w celu korygowania błędów językowych
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie i na komputerze; poprawia ewentualne błędy językowe, ortograficzne oraz interpunkcyjne • Przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych • Stosuje zasady etykiety językowej – wie, w jaki sposób zwracać się do rozmówcy w zależności od sytuacji i relacji łączącej go z osobą, do której mówi (dorosły, rówieśnik, obcy, bliski), zna formuły grzecznościowe, zna konwencje językowe zależne od środowiska (np. sposób zwracania się do nauczyciela, lekarza, profesora wyższej uczelni); ma świadomość konsekwencji używania formuł niestosownych i obraźliwych • Rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich • Sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażania zamierzonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawia błędy językowe • Wyjaśnia, na czym polega kultura języka
	SZTUKA A...	
	I. Odbiór wypowiedzi	
1	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>arcydzieło</i>

Hasło <i>arcydzieło</i> (słowniki)	<p>werbalnie oraz zawarte w obrazie</p> <ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Wyszukuje w wypowiedzi informacje na temat wyróżników i cech arcydzieła
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, teatr, film, muzyka, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne 	<ul style="list-style-type: none"> Wyjaśnia metaforyczny sens wypowiedzi Podaje przykłady dzieł sztuki XX i XXI wieku, które zasługują na miano arcydzieła
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi ustne Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wyrażania się 	<ul style="list-style-type: none"> Uzasadnia swoją ocenę dzieła sztuki Uzasadnia, że znajomość arcydzieł jest ważnym elementem kultury człowieka 	
Granice sztuki		
1 Piotr Sarzyński, <i>A to ci sztuka!</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, mediach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych 	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikat zawarty w przekazie filmowym Wyszukuje w różnych źródłach informacje Rozumie pojęcia <i>konceptualizm, ruch artystyczny</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Przedstawia temat artykułu
III. Tworzenie wypowiedzi		
<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> Dyskutuje na temat kierunków rozwoju sztuki w przeszłości 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Tworząc wypowiedź, dąży do precyzyjnego wysławiania się • Stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach, dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje komentarz do filmu
1 Yasmina Reza, <i>Sztuka</i> (fragment)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje do charakterystyki postaci literackiej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje konflikt między postaciami
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postaci dramatu • Redaguje list, kartkę z pamiętnika lub dalszy ciąg dramatu • Dyskutuje na temat kryteriów oceny dzieła sztuki
2 Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Polemika</i>		
Sztuka a kicz		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
		<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcie <i>kicz</i>

<i>Łatwość kiczu</i> (fragmenty rozmowy z Jerzym Pilchem)	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozróżnia gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (wywiad) • Odróżnia informację o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Selekcjonuje informacje z hasła słownikowego • Porównuje informacje z hasła słownikowego z opinią
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu (tytułu) • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Interpretuje tytuł wywiadu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (rozprawka); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje zasady etykiety językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje rozprawkę, recenzję, kartkę z dziennika lub wpis na blogu • Dyskutuje na temat obecności kiczu we współczesnym świecie
1 Craig Pearce, Baz Luhrmann, <i>Romeo i Julia</i> (fragment scenariusza)	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje fragment scenariusza filmowego z pierwowzorem literackim • Rozpoznaje na fotografii elementy stereotypowe i sentymentalne • Wyszukuje informacje na temat wyglądu bohaterów, gry aktorów, tła zdarzeń, symboli i kolorystyki, rozwiązań technicznych operatora kamery
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	

	<ul style="list-style-type: none"> Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, film Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> Analizuje informacje na temat wyglądu bohaterów, gry aktorów, tła zdarzeń, symboli i kolorystyki, rozwiązań technicznych operatora kamery
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje recenzję Wyraża opinię na temat adaptacji dzieła
Inne formy wypowiedzi artystycznej		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Jerzy Szyłak, <i>O komiksie</i>	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Zna pojęcie <i>komiks</i> Gromadzi cytaty potwierdzające opinię, że komiks można uznać za sztukę, oraz przeczące jej
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne Wskazuje przykłady mieszania gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznaje podobieństwo do komiksu w przykładach dzieł sztuki pierwotnej, egipskiej i średniowiecznej Podaje przykłady innych dzieł z cechami komiksu
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Formułuje definicję komiksu Rozmawia o sposobach wykorzystywania w komiksach rozwiązań z innych dziedzin sztuk

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie 	plastycznych
1 Julia Hartwig, <i>O graffiti</i>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Odróżnia informację o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyszukuje w tekście określenia graffiti i twórców graffiti • Przypisuje opinie autorom wypowiedzi
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych, wskazuje przykłady mieszania gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa stosunek osoby mówiącej do tematu • Analizuje proces tworzenia graffiti
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat, czy graffiti jest barbarzyństwem czy sztuką • Redaguje wywiad, reportaż, felieton lub notatkę prasową na temat: <i>Grffiti – sztuka czy barbarzyństwo</i> 	
1 Teresa Bogucka, <i>Reklama – siła perswazji</i> (fragment); Ryszard Horowitz, reklama perfum Chloé, 1980 r.;	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Odróżnia informację o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Porównuje definicje reklamy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje reklamę 	

Alfons Mucha, <i>Jedzenie firmy Nestlé dla dzieci</i> , 1897 r.	do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne	
	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych i kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Sprawnie posługuje się oficjalną odmianą polszczyzny • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych (społeczeństwo i kultura) 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje definicję reklamy z uwzględnieniem jej funkcji, mechanizmów działania, wpływu na odbiorców • Dyskutuje na temat zależności między reklamą a przemianami w życiu gospodarczym • Argumentuje hipotezę, czy reklama może być dziełem sztuki • Uzasadnia swoją opinię na temat wybranej reklamy
2		
Zeszyt ćwiczeń, część 2, <i>Język reklamy</i>		
1	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w obrazie • Rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie pojęcie <i>topos</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje postać mówiącą w utworze • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do 	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje zachowanie bohatera • Rozpoznaje nawiązania literackie i kulturowe • Analizuje reklamy

	<ul style="list-style-type: none"> tradycyjnych wątków literackich i kulturowych Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Określa źródła inspiracji
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, rozpoznaje ich obecność w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> Dyskutuje o wpływie reklamy na postępowanie człowieka
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Ryszard Kapuściński, <i>Autoportret reportera</i> (fragment)	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Odpowiada na pytania dotyczące tekstu
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Charakteryzuje postać mówiącą w utworze Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście Poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> Poddaje refleksji wypowiedzi rozmówcy Analizuje kodeks etyki dziennikarskiej
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy spójne wypowiedzi pisemne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> Redaguje zasady pracy dziennikarza
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Shusaku Endo, <i>Epizod nad Gangesem</i>	<ul style="list-style-type: none"> Odbiera komunikaty pisane Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> Gromadzi informacje na temat bohatera
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych 	<ul style="list-style-type: none"> Ocenia zachowanie bohatera – reportera

	<p>do następujących rodzajów sztuki: literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty, np. kulturowy • Dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość • Poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne (charakterystyka postaci literackiej); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohatera literackiego • Dyskutuje na temat etyki dziennikarza (reportera)
1		
Małgorzata Minta, <i>Uwaga, roboty sceniczne</i>	<p style="text-align: center;">I. Odbiór wypowiedzi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje na temat aktora w teatrze antycznym, teatrze elżbietańskim, komedii dell'arte, teatrze pantomimy, teatrze lalek
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura • Poddaje refleksji uniwersalne wartości humanistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Poddaje refleksji rozwój teatru w przyszłości
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne i ustne; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje hasło encyklopedyczne <i>cyberaktor</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat przyszłości teatru
Konteksty, nawiązania, deformacje		
<p><i>1</i></p> <p><i>Wlaził kotek;</i></p> <p>Julian Tuwim, <i>Jak Bolesław Leśmian napisałby wierszyk Wlaził kotek na płótek</i> (fragment);</p> <p>Julian Tuwim, <i>Ślusarz;</i></p> <p>Paweł Mazur, Łukasz Sitko, <i>Informatycy nie gęsi</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna pojęcia: <i>pastisz, parodia, plagiat</i>
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Omawia funkcje elementów konstrukcyjnych utworu • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadza analizę porównawczą tekstu pierwotnego i przeróbki • Nazywa swoje wrażenia i odczucia po przeczytaniu tekstu • Określa cechy tekstu jako pastiszu lub parodii
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat granicy między plagiatem a twórczą przeróbką utworu 	
<p><i>1</i></p> <p>Dino Buzzati, <i>Krytyk sztuki</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje • Samodzielnie dociera do informacji – w książkach, prasie, źródłach elektronicznych oraz w wypowiedziach ustnych • Dostrzega różnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu, rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi recenzje na temat filmów, przedstawień teatralnych, wystaw • Analizuje język wypowiedzi
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Analizuje treść recenzji 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa, składni, fonetyki • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Na podstawie tekstu odpowiada na pytania • Interpretuje określenie
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi pisemne (urozmaiczone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie); dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Redaguje dalszy ciąg opowiadania • Dyskutuje na temat funkcji, jakie w naszym życiu pełnią recenzje
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Monika Piątkowska, Leszek K. Talko, <i>Uskrzydlony pędzel Rembrandta</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane oraz zawarte w obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie • Dostrzega różnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu, rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Przytacza fragmenty na temat stosunku bohaterów do sztuki
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Rozpoznaje problematykę utworu • Przedstawia najistotniejsze treści w takim porządku, w jakim występują w tekście • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Określa temat obrazu • Odczytuje czas powstania obrazu • Analizuje sposób przedstawienia tematu • Nazywa swoje wrażenia • Wyraża opinię na temat dzieła sztuki • Analizuje język wypowiedzi postaci
	III. Tworzenie wypowiedzi	

	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, charakterystyka bohatera literackiego; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym wypowiedź na zadany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • Charakteryzuje bohaterów i relacje między nimi • Redaguje inne zakończenie opowiadania
1	I. Odbiór wypowiedzi	
Eric-Emmanuel Schmitt, <i>Adam bis</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Odróżnia informację o faktach od opinii 	<ul style="list-style-type: none"> • Gromadzi informacje do charakterystyki postaci
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne • Przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją 	<ul style="list-style-type: none"> • Przedstawia interpretację zdarzenia
	III. Tworzenie wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy spójne wypowiedzi ustne oraz pisemne w następujących formach gatunkowych: charakterystyka bohatera literackiego; dostosowuje odmianę i styl języka do gatunku, w którym się wypowiada • Stosuje zasady organizacji tekstu zgodne z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logicznym i składniowym 	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentuje postać bohatera (artysty) • Przygotowuje wiadomości kulturalne, np. do gazety

	<p>wypowiedź na zadany temat</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stosuje słownictwo z określonych kręgów tematycznych • Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji 	
<p>1</p> <p>Tomasz Trojanowski, <i>Telewizyjny blok reklam</i></p>	I. Odbiór wypowiedzi	
	<ul style="list-style-type: none"> • Odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych – rozróżnia informacje przekazane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazie • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Odróżnia informację o faktach od opinii • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa – rozpoznaje słownictwo ogólnonarodowe i słownictwo o ograniczonym zasięgu, rozumie ich funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym • Rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) • Dostrzega zróżnicowanie słownictwa i rozumie jego funkcję w reklamie • Analizuje zależność między prowokacją, kontrowersją i skutecznością reklamy
	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury	
	<ul style="list-style-type: none"> • Opisuje odczucia, jakie budzi w nim dzieło • Wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu słownictwa, składni, fonetyki • Znajduje w tekstach współczesnej kultury nawiązania do tradycyjnych wątków literackich • Uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: literatura, sztuki plastyczne, sztuki audiowizualne • Ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw, rozpoznaje ich obecność w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • Podaje przykłady reklam • Analizuje reklamy • Określa źródło kontrowersji w odbiorze reklamy
	III. Tworzenie wypowiedzi	
<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmując poglądy innych lub polemizuje z nimi 	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat odpowiedzialności społecznej twórców i zleceniodawców 	

	<ul style="list-style-type: none"> • Świadomie i odpowiedzialnie korzysta z elektronicznych źródeł przekazywania informacji 	reklamy <ul style="list-style-type: none"> • Dyskutuje na temat granic między tym, co można, a czego nie można stosować w reklamie
--	--	---

* – Teksty określone w podstawie programowej jako utwory do wyboru.

** – Teksty zapisane w podstawie programowej jako obowiązkowe.

SPRAWDZIANY (NAUKA O JĘZYKU, CZYTELNICTWO, REDAGOWANIE WYPOWIEDZI), ZAJĘCIA POWTÓRZENIOWE I POŚWIĘCONE LEKTUROM (oprócz przewidzianych w rozkładzie) – w zależności od potrzeb, ok. 10-20 godzin.